

JUNI 1954

S.	M.	T.	M.	H.	F.	L.
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

At minnst til.

21. Longsti dagur.

24. Jóansökudagur.

29. Pætursøka.

30. Full sólmyrking. Byrjar kl. 11.06. Stendur við til kl. 13.32. Almyrking. frá kl. 12.17.

Mánaðsturnar.

23. Seinna kv.

27. Næstur jörðini.

30. Tendring.

Skipini:

Tjaldur.

Drottningin:

22. úr Keypmh.

30. Keypmh.

26. úr Føroyum

26. Jóansökubaldur byrjar í Vági.

27. Jóansökubaldur.

Mannamát.

— Tað er vetur, Himinin er hjartur, í mánaðsinsum og blankar blanktra stjørnurnar í hesum bláa lofti. Jörðin er rein og skær. Eitt kavafölv hevur lagt seg sum eitt linklæði yvir hana. — Alt lýsir av reinleika.

Men tann kryplaða og doyggjandi menniskja kennir ikki í sær frískleikan ella nakra livsvón. Hon dugir ikki at liva seg inn í reinleikan — burtur frá hesi litisverdu veröld, hvar alt er fáfongd og fáfongdanna fáfongd, hvar hvørt fótafet er sermerkt av deyða og undirgangi. —

Frá móðurlívi byrjar grátur og gremjan. Og í deyðangist er eingin munur — har er ræðsla, ein ræðulig ræðsla, stynjan og bön. Tá ið so blóð, ið kólnar í æðrum, er tög — ein ævig tigandi tög. Nú er bert at siggja eitt dapurt eynabrá. Roðin hvórvur so liðandi á teim tunnu, köldu kjálkum. — Uttan fyri hoyrist grátur og sorgarljóð. Nú syrgja menniskju felaga sín, tann, ið livdi sitt egnu einbýlisliv. Nú fyrstani hoyrast heiðurs-tøkini. Nú er hetta rekavættið vordrið mestasta menniskja — ein sonn fyrirmynd fyri øllum góðum og dýrabærum.

Hetta mödda likam verður síðan fjalt í jörðina. Ein krossur verður settur við grövina. Leiðið verður fjalt av blómum og kransum. Skrivað verður við gyltum stövum nógvur kærar heilsur til hetta fúnaða likam. — Ein fjöld av fólki leitar heim til húsa. — Eitt kavafölv fjarir blómur og kransar, eftir er einans ein túgva og ein kransur.

Henda menniskja hevur válað livsleið sína á enda. Livslagna hennara var eingin hásumarmynd: — Hon royndi at knýta felagsskap. Roynd hennara eydnaðist, og tá spretti rósa í oyðimörk.

Men ein heystardag troðkaði seg í eystri upp eitt stórt, kol svart sorgarskýggj, sum brátt breiddi seg í veldi yvir allan vesturhimin. — Rósan fólndi, og sandstormar súsaðu í oyðimörk, í hesum hóttandi feigdarveðri sást ein mynd av eini spyrjandi menn-

iskju. Av eini menniskju, ið fegin vildi siggja rósuskot í oyðimörk. Men hesi ynski vóru eins máttleys sum mansins megi í deyðangist.

Hetta ögiliga veður mentist í orku síni. — Bert eitt mentist ikki — livsvónin — trúgvin til lívið. —

— Ein menniskja hevur í máttloysi sínum krökt seg saman um bulin á einum træi. Tá vættu kjálkarnar, tá ið skotini boraðu bringuna; men hetta vóru gleðistár — gleðin yvir at hava funnið aftur ein trúfastan vin — ein vin bæði í lívi og deyða.

— Men MINNISVARDI er reistur yvir kappan, blómur og kransar fjala leiðið. *Altur á Bø.*

Demokrati.

Í »Dagblaðnum« nr. 45 fyri 4. í hesum mánaða lesa vit grein við yvirskriftini: »Lata við okkum taka av bóli?« Við hesari grein vil »Dagblaðið« vísa á hin kommunistiska vandan og mæla øllum, ið av sonnum vilja verja demokratið, til at fylkjast óksl móti óksl — serliga nú, tá ið lögingsval stendur fyri durinum. Hetta ljóðar væl og vakurt og er vert at hugsa um, og tíverri vísir tað seg, at diktaturini ofta hava lætt spæl nettupp av tí, at demokratið er spjatt. Taka vit dømir frá útheiminum og tí stórpólitiikki, sum har verður fórdur í lötuni, kunnu vit nevna tann so nógv umtalaða europaherinn, sum er ætlaður til verju fyri vesteuropeisk demokrati. Klandur og stríð hevur forðað og forðar framvegis fyri einum so neyðturviligum tiltaki, sum ein tilfukur herur má metast at vera. Meðan demokratiini klandrast og tingast um dilt og datt, meðan arbeiða kommunistar.

Soleiðis sum tað er í tí stóra, er tað eisini í tí smáa. Her í okkara líta samfelag er klovnungurin so stórus millum fólksflokks-sambandið og hinar flokkarnar, at eg dugi ongan möguligan veg at siggja, sum förir ímillum hesar báðar partar av føroyskum politikki. Hvórvitt tjóðveldisflokkurin er kommunistiskur ella ikki, vil eg einki siga um, men viðvíkjandi arbeiðara- og fiskimannaviðurskiftum og mongum øðrum er tað soleiðis á tingi, at javnaðarflokkurin og sjálvstýrisflokkurin kunnu rokna við stuðuli frá tjóðveldinum, men altíð við harðari mótstøðu frá fólksflokks-sambandinum. Hetta er veruleikin.

Hevði fólksflokks-sambandið styðjað javnaðarmenn og sett minstuløn fiskimanna til kr. 700 um mánaðin, so kanska einki verkfall hevði verið í ár, og ið hvussu var, so hevði óðrvísi sæð út í dag, enn tað ger, og tá hevði Dagblaðið heldur ikki noyðst at verið so órkimlað og bangið fyri, at kommunisman fær vind í seglini her í Føroyum. Men tað er ovsent at leggja lokið á brunnin, tá ið barnið er druknað. Hvussu leingi hevur fólksflokks-sambandið ikki barst ímóti forskoti og lønarviðbót, innitil nú teirra egnu veljarar komu inn á teir á náttartíð og hóttu teir bæði við einum illum og

öðrum, tá noyddust teir at krúpa til krossin og stemma fyri tí uppskoti, sum teir ferð aftaná ferð hava felt. Tað er ikki so langt síðan, at ein av tingmonnum fyri fólksflokks-sambandið stóð á tingsins talarapalli og segði, at øll minstuløn er av tí illa, tí hon venjir fiskimenninar til dovinskup og til at standa við sigarett í muninum og venda reyvina móti vaðkallinum og líta á at liva av vaðskita-grunninum. Men stutt aftaná hetta fór hesin sami maður aftur á ting og greiddi atkvøðu fyri at seta minstulønina til kr. 800 um mánaðin. Um tilfukur atburður ikki skapar kommunismu, so dugi eg ikki at fata, hvaðani kommunisman kemur frá. — Minnst vit, hvussu hin føroyski yvirklassin bardist móti ellisrentu, avlamsrentu og øllum tilíkum, so megu vit siga tað sama um hetta, at eisini tá hjálptu teir kommunismuni at festa røtur í føroyskum fátækramannasálum.

Eisini noktar fólksflokks-sambandið at fiskimenn skulu fáa avrokning gjøgnum teirra egna fiskimannafelag — uttan so, at hvør einstakur biður um tað, og trupult gongst eisini tá. Alt tiltak skapar hart og kommunismu.

Javnaðarmenn vilja, at fyrilsavrokning verður givin við landing og síðan ein eftirbetaling, tá ið fiskurin fer av landinum — eisini hetta er felt,

— og endin verður tann, at kommunisman tekur alt við hördum, um ikki fólksflokks-sambandið nú kennir sína vitjunartíð og greiðir atkvøðu saman við javnaðarmönnum.

At verja demokratið er lætt at siga, men tóm orð verja einki demokrati. Nú gelda einki orð, nú má leggjast á annan bógv. Nú megu gerðirnar prógva, at menn standa aftanfyrir orðini — tí annars enda vit í óföri, áðrenn vit sjálvir vita av.

Tað fyrsta, ið sambandsfólksflokks-landsstýrið setti fram, tá teir tóku ræðið í landinum, var at steðga allari havnagerð. Harnæst settu teir studningin til vegagerð so langt niður, at alt vegarbeið steðgaði. Arbeiðsloysið breiddi seg, og samstundis dýrkaðu allar neyðsynjarvörur av tí stóra tolli, sum fólksflokkur og sambandsmenn lögdu á.

Við øllum hesum sáðu teir kommunismu í fátækur sálir her á landi, og nú rópa teir neyðarróp undan hesi kommunismu, sum teir sjálvir sáddu og tóðu.

Sami kapitalistadólgskapur hevur aðrastaðni spælt sigurin upp í hendur kommunismanna. Harfyri ræður um at leggja yvir á sosialdemokratiska leið — áðrenn tað eisini í Føroyum verður ovsent.

J. H. Danbjørg.

HVÖNN KALLAR HON...

Frh. av 1. síðu.

málinum »straffede«. Um tað so er hann ella onkur annar, ið hevur fingið sjálfan hövdingin fyri danska vintraflokkinn, Erik Eriksen, at trína fram á ríkisdegi og trútta inn á statsministeran at leggja uppí og fáa Halvorsen beindan burtur hiðani, ja, tað veit eg so ikki; men sum hann hevur tiggjað sær har niðri í hesum máli, er tað væl hugsandi. Og so kemur Dimmalætting dardandi við síni frágreiðing og síni skuldsetan og eykanövnum sum »Op-rørere« og »Rebeller«.

— Ja, sanniliga, nú tykjast sambandsoddarnir einaferð at sampakka væl. »).

Tað hevur verið kastað okkum adressumonnunum fyri, at framferð okkara í læknamálinum hevur verið ódemokratisk. Eg veit ikki reiðiliga, hvat eg skal siga, og eri so lítlið kunnugur við hesi fremmandu orðini; men merkir orðið demokrati fólkastýri, so skuldi tað verið rimiligt, um fólka-viljin ráddi. Tað kann vera, at vit ikki hava fylgt tí, sum vanligu verður roknað fyri demokratisk princip — eg eri ikki förur fyri at døma um tað; men tað er aldeilis avgjört, at so at siga alt fólkið í Klaksvík, ja í hesum læknadöminum sum heild, vil hava Halvorsen til sjúkrahúslækna, og tá so er, so er hetta ein fólka-vilji, sum

landi ikki máttu torað at gingið uttan um. Hava vit demokrati her á landi, so latið fólka-viljan ráða, tit góðu landsstýrismenn!

Ein av landsstýrismönnum er hiðani úr valdöminum. Og tað er at harmast yvir, sum hann hevur borið seg at móti okkum í hesum máli. Men gongur landsstýrið so vilt, at tað krevur av ríkisstýrinum, at tað skal senda danskt politi (kanska eisini militær) at koma fólka-vilja Norðoyinga, tá haldi eg, teir hava merkt seg við einum skammabletti, sum aldri verður tváaður av aftur teim flokkum, sum ráða í Føroyum í dag.

Og fyri at koma aftur har, sum eg byrjaði: Hvønn kallar Dimmalætting fyri »Rebeller«? Tað er ein spurningur, eg fegin vil hava svar uppá.

Adressumaður.

Tórshavnar líkkistugoymsla

hefur telefon nr. 2206

ymiskir prstir

JACOB C. JOENSEN

snikkari

MJØLL

vaskievni

er gamalkent her í Føroyum

Hver kann

útvega ungum manni stovu og sovikamar (helst möðlarað og við hita) til leigu.

Prentsm. vísir á.

*) Eisini í einum øðrum máli hevur sambandið í seinastum staðið sera væl saman bæði her í Føroyum og í Danmark, og tað var, tá tað galt um at drepa arbeiðarafyrirøkuna á Tvøroyri.

Bladstjórn.